

Cynllun Llyfrgell 2023-28 – Llyfrgelloedd Llawn Bywyd

Darparu modd i bawb allu darganfod, dysgu, creu, cymdeithasu a rhannu gwybodaeth a syniadau

Pwrpas Llyfrgelloedd Gwynedd i Bobl Gwynedd

‘Fy helpu i ddod o hyd i'r llyfrau rydw i eisiau'i darllen drwy'r llyfrgell, fy nghartref neu arlein, rhoi mynediad at gyfrifiaduron ac offer TG i mi, fy helpu efo defnyddio TG, darparu gweithgareddau i helpu fi ddysgu neu gymdeithasu, a'm helpu i ffendio gwybodaeth gyfredol am bethau sy'n bwysig i mi. ‘

Ffeithiau Allweddol am Lyfrgelloedd Gwynedd yn 2021/22

Mae 29,466 o bobl yn aelodau gyda Llyfrgelloedd Gwynedd

Mae 96% o ddefnyddwyr yn hollol hapus gyda'r gwasanaeth maent yn dderbyn

Lawrlwythwyd 59,534 o eitemau yn electronaidd

Dosbarthwyd 3373 o becynnau Cludo ar alw

Benthyciwyd 186,222 o lyfrau ac archebwyd 25,585 llyfr unigol

Dosbarthwyd dros 1550 o becynnau nwyddau mislif ail-ddefnyddiadwy am ddim

EIN SAFONAU GWASANAETH A’N GWERTHOEDD CRAIDD

Mae ein gwerthoedd craidd yn sail i bopeth a wnawn:

Cydraddoldeb

Darparu mynediad i'r rhai na allant ymweld yn bersonol a'u llyfrgell.

Darparu gwasanaeth cyfartal a chynhwysol i'n holl ddefnyddwyr.

Darparu mynediad cyfartal i bawb a chofleidio technoleg ddigidol

Gonestrwydd ac Ymddiriedaeth

Cadw enw Llyfrgelloedd Gwynedd am ddibynadwyedd

Parchu data personol ein cwsmeriaid, gan gydymffurfio â Deddfwriaeth ac arfer da

Perfformiad

Cynnal diwylliant o reoli perfformiad i sicrhau datblygiad ein staff a gwella ein gwasanaethau.

Ymgysylltu â phobl Gwynedd, gan eu gwneud yn ganolbwynt i wasanaethau perthnasol ac o ansawdd uchel

Gwella ein gwasanaethau trwy ddatblygu ein staff i gyflawni eu potensial llawn a thrwy gydweithio â'n partneriaid

Gwrando ar ein defnyddwyr, staff a phartneriaid er mwyn llywio ein penderfyniadau a'n cynlluniau ar gyfer y dyfodol.

Cynaliadwyedd

Darparu a hyrwyddo gwasanaethau y mae pobl eisiau eu defnyddio, gan sicrhau gwerth am arian, gwneud y mwyaf o gyfleoedd cynhyrchu incwm a gweithio mewn partneriaeth a denu buddsoddiad pan fydd yn briodol i wneud hynny.

Gweithio mewn ffordd sy'n ceisio ystyried yr effaith ar yr amgylchedd a'r argyfwng hinsawdd ym mhopeth a wnawn.

Cyfrannu at iechyd a lles ein cymunedau trwy ddarparu manau cymunedol diogel y gellir ymddiried ynddynt, sydd am ddim ac yn agored i bawb ac sy'n ysbrydoli pobl i ddarllen, dysgu a chael gafael ar ffynonellau gwybodaeth dibynadwy

CEFNDIR A CHYD-DESTUN STRATEGOL

Mae gan Awdurdodau Lleol ddyletswydd statudol o dan Ddeddf Llyfrgelloedd Cyhoeddus ac Amgueddfeydd 1964 'i ddarparu gwasanaeth llyfrgell cynhwysfawr ac effeithlon i bawb'. Mae'r Awdurdod Lleol yn gyfrifol am ddarparu gwasanaeth llyfrgell effeithlon sy'n bodloni anghenion trigolion Gwynedd. Wrth ddarparu'r gwasanaeth hwn, rhaid i Awdurdodau Lleol, ymhlith pethau eraill:

- annog oedolion a phlant i wneud defnydd llawn o'r gwasanaeth llyfrgell
- darparu aelodaeth llyfrgell am ddim i'r rhai sy'n byw, gweithio neu'n astudio yng Ngwynedd gan ddarparu deunyddiau print i'w benthyg heb ddim cost i'r defnyddiwr

Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn nodi amcanion llywodraeth Cymru gyda'r nodau isod:

Cymru lewyrchus • Cymru gydnerth • Cymru iachach • Cymru fwy cyfartal • Cymru o gymunedau cydlynol • Cymru â diwylliant bywiog a'r Gymraeg yn ffynnu • Cymru sy'n gyfrifol yn fyd-eang

Wrth lunio'r Cynllun hwn, byddwn yn gweithredu o fewn cyd-destun polisiâu a chynlluniau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol, yn cynnwys:-

Cynllun Cyngor Gwynedd 2023-28

Llyfrgelloedd cysylltiedig ac uchelgeisiol: chweched fframwaith ansawdd safonau llyfrgelloedd cyhoeddus Cymru 2017 i 2020

Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru)

Prosiect 2050

Strategaeth Ddiwylliant newydd – i'w gadarnhau

Daeth y strategaeth ddiwethaf, sef Mwy Na Llyfrau, i ben yn Mawrth 2020. Yn dilyn y pandemig a'r cyfnod clo rhwng 2020-2022, gwnaethpwyd rhai newidiadau sylfaenol i ddarpariaeth gwasanaethau Llyfrgell yng Ngwynedd drwy ddileu dirwyon yn gyfangwbl ar lyfrau hwy, ac adolygu ein Gwasanaeth Teithiol gan sefydlu Gwasanaeth Cludo ar alw yn ei le. Gwelwyd amnewid y cerbydau teithiol traddodiadol am gerbydau trydan llai, a fyddai'n gallu darparu Gwasanaeth misol l'r Cartref, a Gwasanaeth Cludo ar alw ac am ddim i holl drigolion Gwynedd.

Yn 2020 daeth Rheolwr Llyfrgelloedd Gwynedd yn gyfofol am Theatr a Sinema Neuadd Dwyfor ym Mhwlheli, lle lleolir Llyfrgell Pwllheli, gyda'r nod o gryfhau a datblygu'r cydweithio yno a chael un gwasanaeth i'r cyhoedd wedi'i ddarparu gan ddau dim sef y tim Theatr/Sinema a'r tim Llyfrgell.

ROLAU GWASANAETH LLYFRGELLOEDD GWYNEDD

Gwasanaeth Llyfrgell Gyhoeddus - Darperir trwy rwydwaith sirol – oriau agor pob wythnos mewn cromfachau

Llyfrgell Caernarfon (44)

Llyfrgell Bangor (44)

Llyfrgell Porthmadog (37) - cydleolir yn adeilad Byw'n Iach, Glaslyn

Llyfrgell Pwllheli (31 + 12 awr tu allan i oriau staffio sylfaenol) - cydleolir gyda Theatr/Sinema Neuadd Dwyfor

Llyfrgell Dolgellau (31)

Llyfrgell Blaenau Ffestiniog (27.5) - cydleolir yn adeilad Canolfan Maenofferen

Llyfrgell Tywyn (27)

Llyfrgell Abermaw (26)

Llyfrgell Y Bala (20) - cydleolir yn Ysgol Godre'r Berwyn

Llyfrgell Penygroes (16)

Llyfrgell Cricieth (14) - cydleolir yng Nghanolfan Encil y Coed

Llyfrgell Dyffryn Ogwen, Bethesda (15) - cefnogir gan Partneriaeth Ogwen sy'n dal Prydles yr adeilad

Llyfrgell Nefyn (14) - cefnogir gan Cyngor Tref Nefyn sy'n dal Prydles yr adeilad

Mae pob llyfrgell yn cynnig ystod o ddeunyddiau darllen, cyfrifiaduron cyhoeddus a wi-fi. Gall y staff hefyd drefnu sesiynau Cymorth Digidol 1:1 gan ein Llyfrgellwyr proffesiynol.

Cynhelir amseroedd stori a sesiynau Ji Babi Bach i fabanod yn rhai o'r Llyfrgelloedd ynghyd a sesiynau i oedolion fel Clybiau Darllen i Ddysgwyr.

Gwasanaeth Cludo a Gwasanaeth Cartref (cerbyd yr un yn weithredol yn ardal Arfon, Dwyfor, Meirionnydd) Cynigir Gwasanaeth Llyfrgell i'r Cartref yn rhad ac am ddim ar sail misol i unigolion nad ydynt yn gallu ymweld a'u llyfrgell, a Gwasanaeth Cludo yn rhad ac am ddim ar alw i bawb yng Ngwynedd.

Dolen Llyfrgell - Lleolir y dolen clicio a chasglu yn Hen Institiwt a Llyfrgell Harlech lle mae modd archebu llyfr trwy'r catalog ar-lein, ei gasglu a'i ddychwelyd am ddim trwy'r dolen hwn.

Llyfrgell Digidol – Gall defnyddwyr ddefnyddio a lawrlwytho amrywiaeth eang o adnoddau am ddim yn cynnwys e-lyfrau, e-lyfrau llafar ac e-gylchgronau. Darperir mynediad trwy'r Llyfrgelloedd at wefannau hel achau Find My Past ac Ancestry, a'r wefan TheoryTest Pro, yn ogystal a Learn My Way ac Access to Research.

Gellir hefyd archebu ac adnewyddu eitemau ar-lein ac mae dros 55% o archebion llyfrau bellach yn cael eu gwneud ar-lein.

Gwasanaeth Llyfrgell Ysgolion – Trwy Gytundeb Lefel Gwasanaeth gyda'r Adran Addysg, rydym yn darparu Gwasanaeth Llyfrgell i Ysgolion Cynradd Gwynedd lle gall athrawon wneud cais am adnoddau dysgu a lle gall disgyblion fenthyg llyfrau oddi ar Lori Ni, y gwasanaeth teithiol sy'n ymweld a'u hysgol ddwywaith y flwyddyn, ac e-lyfrau trwy ein platfform e-adnoddau.

EIN PERFFORMIAD

Mae Llyfrgelloedd Gwynedd yn adrodd ar berfformiad yn rheolaidd yng nghyfarfodydd Herio Perfformiad y Cyngor. Ein mesuryddion yw:

1. Ystadegau Benthg a Defnydd
 - a. Benthyciadau llyfrau
 - b. Benthyciadau adnoddau digidol
 - c. Nifer ceisiadau am lyfrau unigol
2. Arolwg Bodlonrwydd

Rydym yn gwneud hyn trwy adroddiadau benthyciadau misol a chynnal arolygon bodlonrwydd wythnos ar y tro, bedair gwaith y flwyddyn.

Mae'n ofynnol i ni gyflwyno adroddiad blynyddol ar ein perfformiad yn erbyn Safonau Llyfrgelloedd Cyhoeddus Cymru i Is-adran Diwylliant Llywodraeth Cymru. Dychwelir adroddiad asesu blynyddol i'r Cyngor a chyhoeddir yr adroddiad hwn ar wefan Llywodraeth Cymru a gwefan y Cyngor.

Yn ôl Adroddiad Asesu Blynyddol Safonau Llyfrgelloedd Cyhoeddus Cymru 2020/21

Mae gan Wunedd bartneriaethau cryf mewn nifer o feysydd blaenoriaeth megis dysgu, iechyd a lles, a phlant a theuluoedd. Mae wedi cynnal ei berfformiad cryf o ran darpariaeth Gymraeg, ac mae'n ymddangos bod y llyfrgell mewn sefyllfa dda i adeiladu ar ei llyyddiannau yn ystod y pandemig a denu mwy o gwsmeriaid hen a newydd.

Rydym yn credu'n gryf yn y budd sy'n dod i bob Gwynedd wrth i wasanaethau a sefydliadau gydweithio gyda'i gilydd. Trwy gydweithio rydym yn gallu datblygu gwasanaethau cryf i ateb anghenion pobl Gwynedd a gwneud y defnydd gorau posib o'n hadnoddau.

Byddwn hefyd yn manteisio ar bob cyfle i gydweithio ar lefel lleol, rhanbarthol a chenedlaethol er mwyn gwneud y defnydd gorau o adnoddau, arbenigeddau a chyllid.

Rydym wedi ymrwymo fel gwasanaeth i Ffordd Gwynedd o weithio a byddwn yn ymgorffori egwyddorion Ffordd Gwynedd yn y ffordd y byddwn yn cynllunio ein gwaith ac yn gweithio yn y dyfodol.

- Byddwn yn dilyn Ffordd Gwynedd o weithio ac yn sicrhau bod pob aelod o staff yn deall beth mae hyn yn ei olygu ac yn cael eu grymuso fel unigolion a thimau i wneud y gorau i bobl Gwynedd yn ôl ein pwrpas a'r galw sydd arnom.
- Byddwn yn adolygu ein perfformiad yn gyson ac yn herio ein hunain i weithredu mewn ffordd mor effeithlon â phosibl, trwy gynnal lefel uchel o wasanaeth. Byddwn yn gwneud hyn drwy fesuryddion perfformiad ac arolygon defnyddwyr rheolaidd.
- Byddwn yn hyrwyddo ein gwasanaethau fel bod pobl Gwynedd yn ymwybodol o'r holl wasanaethau sydd ar gael a sut i gael mynediad atynt.
- Byddwn yn ail-afael yn ethos Ffordd Gwynedd yn dilyn cyfnod y pandemig, yn cynnwys cynnal cyfweiliadau gyda'r tîm staff cyfan er mwyn deall teimladau o ran y gwaith ac i ddeall y pethau sy'n effeithio ar staff wrth roi gwasanaeth i bobl Gwynedd. Bydd yr ymatebion yn sail i gynllun gweithredu yn ystod y flwyddyn, ac yn rhoi cyfeiriad i ni o ran yr hyn sydd angen sylw er mwyn gwella'r ffordd rydym yn gweithio a darparu gwasanaeth i bobl Gwynedd.
- Byddwn yn cynnal gweithlu medrus wedi eu hyfforddi ac yn trefnu rhaglen barhaus o hyfforddiant staff, wedi ei chynllunio'n flynyddol.
- Byddwn yn parhau i gydweithio yn rhanbarthol ac yn genedlaethol, gan geisio cyfleoedd i sicrhau gwerth am arian a buddion i ddefnyddwyr
- Byddwn yn sicrhau bod adeiladau ein llyfrgelloedd yn parhau i fod yn groesawgar, yn ddeniadol, yn addas at y diben, yn gynaliadwy, ac ar agor ar adegau priodol.
- Byddwn yn ceisio lleihau unrhyw rwystrau go iawn neu dybiedig sy'n atal pobl rhag cael mynediad at eu llyfrgell leol a'i defnyddio

BETH MAE EIN DEFNYDDWYR YN EI DDWEUD

“Not owning a computer the library is vital to me. I also read a great deal. Being able to use any library in Gwynedd is wonderful.”

“I have used both libraries today in Pwllheli and Caernarfon. In Caernarfon for a computer course and books, Pwllheli to use the computer and more books. This service is vital for my wellbeing and life progress. Myself, like many would be very disadvantaged without this service and would lose a valuable asset of book reading should it be closed.”

“The library helps me a great deal with college work, internet and books.”

“Libraries – this is very important when housebound as it helps me through bad days and long nights.”

“Thank you so much for the work that you do – it is a really important and life enhancing service that you bring to people and I have enjoyed the range of books you have selected which I wouldn’t have otherwise chosen – really informative and interesting.”

“Ymweliad hyfryd i Lyfrgell Bethesda heddiw efo’r fechan. Awrygylch braf i blant os bach... digonedd o deganau i chwarae efo fo, a detholiad gwerth chweil o lyfrau plant yn y ddwy iaith. Bosib menthyg teganau hefyd o Lyfrgell y Petha.”

“As I have become more physically disabled I find e-books and digital magazines invaluable. I would not be able to borrow books without them. I recommend the e-services to all my family, friends and their children.”

“I use the computers to try and find a job.”

“Wedi bod yn edrych am gymorth ynglŷn a cerdyn bws...Yn y diwedd galwais yn y llyfrgell a chefais y gwybodaeth cywir a ffurflenni yr oedd angen.”

“I would like to bring to your attention the sterling work done by the library assistant at Tywyn Library. She seeks out new and interesting books for me over a wide range of genres and gives them to my partner to bring to me as I sit in our car. I am disabled and find even the lovely library is too much for me to cope with. (The Library Assistant) makes my life bearable.”

EIN CYNLLUN DATBLYGU

O ystyried y cyd-destun strategol a gofynion pobl Gwynedd, byddwn yn ymrwmo i ddatblygu y meysydd isod a’r nodau oddi tanynt fel sail ein Cynllun Llyfrgell am y pum mlynedd nesaf fel bod modd darparu gwasanaeth llyfrgelloedd cynhwysfawr ac effeithlon sy’n gallu addasu i anghenion cyfnewidiol ein defnyddwyr, tra’n ymgorffori amcanion lleol a chenedlaethol.

Rheolir y Gwasanaeth Llyfrgelloedd o fewn Adran Economi a Chymunedau’r Cyngor.

DARLLEN

Cymru sy'n fwy cyfartal: Cymdeithas sy'n galluogi pobl i gyflawni eu potensial ni waeth beth fo'u cefndir neu eu hamgylchiadau (gan gynnwys eu cefndir a'u hamgylchiadau cymdeithasol-economaidd).

Byddwn yn parhau i osod cefnogi darllen wrth wraidd ein cynnig gwasanaeth. Yn ôl arolygon gwasanaeth, mae tua 60% o ddefnyddwyr yn ymweld â llyfrgelloedd er mwyn benthg llyfr. Byddwn yn parhau i geisio cynnal cronfa lyfrau gref er mwyn cyflenwi adnoddau priodol er mwyn rhoi'r dewis mwyaf eang o lyfrau i ateb anghenion darllen a dysgu pobl Gwynedd.

AMCAN	CAM GWEITHREDU
Mynediad at ddeunyddiau darllen cyfoes a pherthnasol	<ul style="list-style-type: none"> • prynu llyfrau ac adnoddau newydd yn rheolaidd, gan wneud y gorau o'r arian sydd ar gael trwy gydweithio fel rhan o Gonsortiw m Pryniant Cymru gyfan er mwyn gallu cael y gwerth gorau am arian o ran cyflenwi deunyddiau darllen yn Saesneg ac yn prynu aml-gopiau o eitemau a galw uchel arnynt ar gyfer oedolion a phlant. • Gweithio gyda siopau llyfrau Cymraeg yn lleol er mwyn cytuno ar y telerau gorau ar gyfer darparu adnoddau darllen yn Gymraeg gan bennu siop(au) llyfrau Cymraeg o fewn Gwynedd fel ein darparwyr, a prynu aml-gopiau o eitemau a galw uchel arnynt ar gyfer oedolion a phlant. • Cydweithio gyda Chyngor Llyfrau Cymru i elwa yn llawn o wasanaethau fel gwales siop a ffolio • Bod yn aelod o Gonsortiw m Llyfrgelloedd Gogledd Cymru, gan rannu ein catalog a sicrhau fod pobl Gwynedd yn gallu archebu llyfrau am ddim trwy drefniant rhyng-fenthyca. • Bod yn bartner cynllun LINC er mwyn sicrhau bod mynediad am ddim gan bobl Gwynedd at eitemau yng nghatalogau Colegau Addysg Bellach ac Uwch yng ngogledd Cymru ac y gellir archebu'r eitemau hyn trwy'r Llyfrgell.
Hyrwyddo llyfrau a darllen er pleser a chefnogi llythrennedd cynnar	<ul style="list-style-type: none"> • Cynnal amseroedd stori a chan dan ofal staff y Llyfrgell mewn 7 Llyfrgell yn rheolaidd yn ystod tymor ysgol. (Caernarfon, Porthmadog, Pwllheli, Dolgellau, Abermaw, Bethesda a Tywyn) Llyfrgell Caernarfon – Sesiwn Wythnosol Llyfrgell Bethesda – Sesiwn Wythnosol Llyfrgell Pwllheli – Sesiwn pob pythefnos Llyfrgell Porthmadog – Sesiwn pob pythefnos Llyfrgell Tywyn – Sesiwn pob pythefnos Llyfrgell Dolgellau – Sesiwn misol Llyfrgell Abermaw – Sesiwn misol • Cydweithio gyda phartneriaid – Cymraeg i Blant - er mwyn cynnal amseroedd stori yn rheolaidd 2 Lyfrgell (Bangor, Blaenau) • Cynnal sesiynau Ji Babi Bach dan ofal staff y Llyfrgell mewn 2 Lyfrgell yn wythnosol yn ystod tymor ysgol yn Llyfrgell Caernarfon a Llyfrgell Pwllheli • Bod yn bartner gyda Booktrust Cymru i ddarparu cynllun Dechrau Da a chydweithio gyda'r Gwasanaeth Ymwelwyr Iechyd er mwyn sicrhau fod pecynnau Babanod a Blynyddoedd Cynnar yn cael eu rhoi i deuluoedd trwy'r cynllun Dechrau Da

	<ul style="list-style-type: none"> • Cymryd rhan ymewn cynlluniau cefnogi teuluoedd megis y Cynllun Cyfuno gan ddarparu sesiynau cefnogol Dysgu Teulu, a chynlluniau SHEP (Adran Addysg) • Gweithio mewn partneriaeth gyda'r Uned Blynyddoedd Cynnar ar brosiectau hybu darllen a llythrennedd • Cynnal rhaglen o weithgareddau Hwyl Haf i balnt a theuluoedd yn y llyfrgelloedd yn ystod gwyliau'r haf yn rhad ac am ddim • Annog plant 4-12 oed i barhau i ddarllen llyfrau dros gyfnod gwyliau'r haf drwy gymryd rhan yn y Sialens Ddarllen Haf a gweithio gyda rhanddeiliaid i hyrwyddo'r Sialens Ddarllen Haf genedlaethol ym mhob llyfrgell. • Hyrwyddo darllen er pleser i oedolion ac yn annog oedolion i ehangu eu dewisiadau a phrofiadau darllen, er lles personol a dysgu, ac yn gwneud hyn drwy gefnogi grwpiau darllen trwy roi mynediad am ddim iddynt o'n cyfleusterau llyfrgell a chyrchu setiau darllen ar eu cyfer. • Cynnal gweithgareddau clwb darllen/paned a sgwrs i oedolion lle rhoddir pwyslais ar ddenu dysgwyr
Hyrwyddo cynhwysiant a mynediad cyfartal	<ul style="list-style-type: none"> • Cynnal casgliadau LDHT dynodedig yn Llyfrgelloedd Caernarfon a Bangor
Hyrwyddo mynediad at lyfrau mewn fformatiau gwahanol ac ehangu mynediad	<ul style="list-style-type: none"> • Darparu adnoddau digidol megis e-lyfrau llafar, e-lyfrau ac e-gylchgronau i oedolion a phlant yn Gymraeg a Saesneg trwy'r cynnig cenedlaethol • Cydweithio gyda Cymdeithas y Deillion Gogledd Cymru i ddarparu e-lyfrau llafar yn Gymraeg i oedolion a phlant i Lyfrgelleodd Cymru a hwyluso argaeledd e-lyfrau llafar Cymraeg ar y platfform cenedlaethol yn yr un modd. • Darparu Gwasanaeth Llyfrgell i'r Cartref misol i bawb sydd yn methu ymweld a'u llyfrgell eu hunan, gan ddarparu deunydd darllen i ateb gofynion unigol ar ffurf print, print bras a llafar. • Darparu Gwasanaeth Cludo Llyfrau ar alw i bawb sydd ei angen i'r cartref yn rhad ac am ddim a galluogi pobl i archebu llyfrau trwy ffon/e-bost ac ar-lein
Cyflenwi Gwasanaeth Llyfrgell i Ysgolion Cynradd	<ul style="list-style-type: none"> • Byddwn yn parhau i weithio gydag Adran Addysg y Cyngor i ddarparu CLG ar gyfer cyflenwi gwasanaeth llyfrgell i ysgolion Cynradd gyda'r pwyslais ar ddarparu deunyddiau darllen hamdden o'r safon uchaf i ddisgyblion ac adnoddau dysgu safonol a chreadigol i athrawon.

IECHYD A LLES

Cymru iachach: Cymdeithas lle mae llesiant corfforol a meddyliol pobl cystal â phosibl a lle deallir dewisiadau ac ymddygiadau sydd o fudd i iechyd yn y dyfodol.

Rydym yn credu fod llesiant pobl Gwynedd yn graidd i waith Llyfrgelloedd Gwynedd. Mae Llyfrgelloedd yn lleoliadau hygyrch, diogel a chroesawgar sydd wrth galon cymunedau, ac rydym eisiau i bobl deimlo'n rhan o'u cymuned wrth ddefnyddio'r gwasanaeth llyfrgell. Mae Llyfrgelloedd yn fannau cymdeithasu, ac rydym hefyd yn darparu gofod tawel i bobl ymlacio, gweithio ac astudio.

Mae Llyfrgelloedd Gwynedd yn helpu pobl Gwynedd i gymryd camau cadarnhaol er mwyn rheoli eu hiechyd a lles eu hunain trwy ddarparu gwybodaeth a gwasanaethau cyngor mewn partneriaeth â sefydliadau eraill.

Credwn hefyd fod gan Llyfrgelloedd Gwynedd rôl i ddarparu cyfleoedd a gweithgareddau lle gall pobl ddod at ei gilydd er mwyn lleihau effeithiau unigrwydd.

AMCAN	CAM GWEITHREDU
<p>Annog cynaliadwyedd a threchu tlodi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Datblygu partneriaeth weithio gadarn gyda Benthyc a Dolan er mwyn cynnal gwasanaeth benthyc eitemau bob dydd – Petha- yn Llyfrgelloedd Dyffryn Ogwen, Penygroes a Blaenau Ffestiniog. • Ehangu Petha drwy ddatblygu gwasanaeth Cludo Petha a gwasanaeth benthyc gwisgoedd ysgol • Darparu nwyddau mislif am ddim yn y llyfrgelloedd • Hyrwyddo adeiladau llyfrgell fel manau croeso cynnes er mwyn lleihau effeithiau costau byw mewn cyfnod o argyfwng ynni • Darparu cyfleoedd i oedolion gymdeithasu drwy ddarparu gweithgareddau ar sail galw mewn e.e. gemau bwrdd, lliwio, paned
<p>Cefnogi llesiant trwy lyfrau</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cynnal a hyrwyddo y cynlluniau Darllen yn Well yn y meysydd isod ar draws Llyfrgelloedd Gwynedd – Dementia, Iechyd Meddwl, Iechyd Meddwl Plant, Iechyd Meddwl Pobl Ifanc • Cynnal casgliad Help Llaw Mewn Llyfr, sy'n gasgliad o lyfrau i blant a theuluoedd a all helpu mewn sefyllfaoedd anodd neu arbennig. Byddwn yn cynnal casgliad canolog a dau gasgliad lloeren yn Llyfrgell Caernarfon a Llyfrgell Bangor. • Cydweithio gydag unedau gwasanaeth o fewn Cyngor Gwynedd gyda'r nod o weithio gyda'n gilydd i wella defnydd a mynediad at wasanaethau llesiant o fewn Gwynedd ac i annog pobl i wella eu llesiant personol trwy'r pum ffordd at les, i hyrwyddo a hybu cydweithio er mwyn gwneud y ddefnydd gorau a mwyaf effeithiol o adnoddau ac i leihau dyblygu. • Byddwn yn buddsoddi mewn adnoddau i ddefnyddwyr gydag anableddau ac anawsterau dysgu, megis casgliad Bag Books • Cydweithio gyda sefydliadau eraill i ddatblygu ein cynigion iechyd a lles i gynulleidfaoedd amrywiol, yn cynnwys pobl hŷn a phobl sy'n byw gyda dementia a datblygu adnodd Bocsys Atgofion a chreu ein Llyfrgelloedd yn llefydd Dementia gyfeillgar. • Datblygu ein cynnig Croeso Cynnes sy'n rhoi gofod anffurfiol i bobl alw yn eu llyfrgell a chymdeithasu mewn awyrgylch groesawus ac anffurfiol.
<p>Annog cyfranogiad</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Byddwn yn parhau i gynnal cyfleon profiadau gwaith ac ystyried ceisiadau gwirfoddoli yn unol a'n Polisi. • Datblygu ardal y Caban Llyfrgell yn Llyfrgell Dolgellau fel gofod gweithgareddau a dysgu i blant ac oedolion.
<p>Ymateb i Flaenoriaethau Llywodraeth Cymru</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cynnal ymwybyddiaeth o strategaethau a blaenoriaethau lleol a chenedlaethol a chyrchu cyfleoedd cydweithio e.e Gwynedd Oed Gyfeillgar
<p>Ymateb i'r Argyfwng Hinsawdd</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Symud o gerbydau disl i gerbydau trydan i gyflwnwi'r gwasanaeth Cludo • Datblygu is-grŵp o staff y llyfrgell i fwrw golwg dros ein dull o weithio ac i wneud argymhellion o sut gallwn weithio mewn ffordd fwy amgylcheddol gyfeillgar • Datblygu partneriaeth gyda Cyfoeth Naturiol Cymru i weithio ar rwydwaith Llyfrgelloedd Gwyrdd • Gadael i'r gwair dyfu heb ei dorri rhwng diwedd Mawrth a diwedd Awst yn Llyfrgelloedd Caernarfon a Dolgellau ac annog hau gyda hadau blodau gwyllt. • Datblygu a chynnal gardd lesiant yn Llyfrgell Dyffryn Ogwen

IAITH GYMRAEG A DIWYLLIANT

Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu: Cymdeithas sy'n hyrwyddo ac yn gwarchod diwylliant, treftadaeth a'r Gymraeg ac sy'n annog pobl i gyfranogi yn y celfyddydau, a chwaraeon a gweithgareddau hamdden.

Credwn fod gan Lyfrgelloedd Gwynedd rôl bwysig mewn hyrwyddo ymwybyddiaeth o'r diwylliant Cymraeg a Chymreig a'r defnydd o'r iaith Gymraeg, er mwyn cefnogi ac adlewyrchu ein hunaniaeth cenedlaethol a'n diwylliant unigryw. Gall Lyfrgelloedd chwarae rhan allweddol trwy gefnogi pobl i ddysgu a siarad Cymraeg, cael mynediad at adnoddau darllen a gwybodaeth yn Gymraeg, dysgu am ein diwylliant a'n treftadaeth a chymryd rhan mewn gweithgareddau diwylliannol Cymraeg a Chymreig.

Byddwn yn gweithio gyda phartneriaid allweddol i sicrhau fod adnoddau Cymraeg ar gael i gefnogi pob math o anghenion darllen a gwybodaeth, ac i gefnogi anghenion defnyddwyr sydd angen mynediad at lyfrau a deunyddiau eraill yn Gymraeg mewn gwahanol fformatiau.

Drwy ddarparu mynediad at lyfrau ac adnoddau Cymraeg, yn ogystal a gweithgareddau yn Gymraeg, byddwn yn cyfrannu at uchelgais Llywodraeth Cymru i gynyddu'r nifer o bobl sy'n dysgu a siarad Cymraeg ac sy'n gweld budd mewn dysgu a siarad Cymraeg er mwyn gwella sgiliau a chyfleoedd gwaith, a chryfhau ymdeimlad o hunaniaeth cenedlaethol.

Mae canran uchel o boblogaeth Gwynedd yn siaradwyr Cymraeg, gyda 75.5% yn nodi eu bod yn gallu siarad Cymraeg.¹

Mae data Llyfrgell yn dangos fod benthyciadau llyfrau Cymraeg gan blant dan 7 oed yn aml yn goddiweddyd benthyciadau llyfrau Saesneg.

AMCAN	CAM GWEITHREDU
Hyrwyddo'r Gymraeg fel iaith fyw	<ul style="list-style-type: none"> • Cydweithio gyda swyddogion iaith y Cyngor i gynnal cyrsiau i hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg a sicrhau fod polisi iaith y Cyngor yn cael ei weithredu'n llawn. • Sicrhau fod gweithgareddau i blant a theuluoedd unai yn cael eu cynnal yn uniaith Gymraeg neu yn ddwyieithog gyda'r pwyslais ar y Gymraeg fel y prif iaith. • Sicrhau fod blaenoriaeth yn cael ei roi i weithgareddau oedolion lle croesawir ac anogir Dysgwyr Cymraeg i gymryd rhan. • Darparu a chynnal casgliadau dynodedig o adnoddau Dysgu Cymraeg ym mhob llyfrgell • Cynnal casgliad hanes lleol a chasgliad cylchgronau yn ein prif Storfeydd a sicrhau fod gwybodaeth am y casgliadau ar gael i ddefnyddwyr. • Cydweithio gyda Hunaniaith ar gynlluniau a gweithgareddau penodol yn y Llyfrgelloedd i ddenu teuluoedd • Cydweithio gyda Chanolfan Dysgu Cymraeg Prifysgol Bangor i ddenu dysgwyr i ymuno a'n grwpiau darllen wedi gorffen bloc o gyrsiau dysgu Cymraeg.

¹ <https://statswales.gov.wales/Catalogue/Welsh-Language/Annual-Population-Survey-Welsh-Language/annualpopulationsurveyestimatesofpersonsaged3andoverwhosaytheycanspeakwelsh-by-localauthority-measure>

Hyrwyddo argaeledd deunyddiau ac adnoddau Cymraeg	<ul style="list-style-type: none"> • Bydd Llyfrgelloedd Gwynedd yn parhau i gymryd rôl arweiniol wrth weinyddu'r cynllun Llyfrau Print Bras Cymraeg ar ran Llyfrgelloedd Cymru, trwy gydlynu cynllun argraffu llyfrau Print Bras Cymraeg gyda'r bwriad o sicrhau dod adnoddau print bras ar gael yn Gymraeg i'r defnyddwyr hynny sy'n cael trafferth darllen print maint arferol. • Byddwn yn cydweithio gyda Chymdeithas y Deillion Gogledd Cymru i sicrhau fod llyfrau llafar Cymraeg ar gael i'w benthyg trwy Lyfrgelloedd Cymru ac yn ddigidol trwy'r platfform digidol cenedlaethol. • Byddwn yn cynnal adnoddau llyfrau o werth hanesyddol trwy ein casgliad Llyfrau Plant 19g a'r 20g a gedwir yn y brif Storfa Llyfrgell yng Nghaernarfon
Hyrwyddo diwylliant Cymru	<ul style="list-style-type: none"> • Cynnal Darlith Flynyddol Llyfrgell Penygroes mewn cydweithrediad a Chymdeithas Hanes Dyffryn Nantlle • Cynnal Darlith Goffa Dafydd Orwig yn flynyddol yn Llyfrgell Dyffryn Ogwen • Cydweithio gyda Casgliad y Werin i adnabod cynnwys i'r wefan, gan hyfforddi staff y gwasanaeth i allu gwneud hyn ac ychwanegu lluniau a chynnwys digidol sy'n cyd-fynd a'r amcanion strategol. • Bod yn rhan o gynllun BFI Replay sef gwasanaeth darparu cynnwys fideo o'r Archif trwy Lyfrgelloedd yn unig. • Byddwn yn cefnogi'r diwydiant ymwelwyr trwy fod yn ffynhonnell wybodaeth lleol ddibynadwy i ymwelwyr, a thrwy gyfeirio defnyddwyr at wefan Ymweld ag Eryri trwy'r ciosgs gwybodaeth yn Llyfrgelloedd Pwllheli, Bangor, Caernarfon a Dolgellau

GWYBODAETH A DIGIDOL

Cymru o gymunedau cydlynus: Cymunedau atyniadol, hyfyw a diogel sydd â chysylltiadau da

Mae gwybodaeth gyfredol yn gynyddol i'w ganfod ar-lein yn unig, a symudiad gan asiantaethau, sefydliadau, Llywodraeth Leol a Llywodraeth Ganol tuag at wasanaethu ar-lein yn unig. Rydym yn credu fod rôl llyfrgelloedd yn hanfodol wrth gynorthwyo pobl Gwynedd i ddod o hyd i'r wybodaeth mwyaf dibynadwy, perthnasol a chyfredol maent angen, a bod gyda'r sgiliau digidol angenrheidiol sydd ei angen ar gyfer cyrchu unrhyw wybodaeth ar-lein. Er mwyn sicrhau fod pobl Gwynedd yn cael y gwasanaeth a'r budd mwyaf o'u llyfrgell, credwn bod rhaglen o hyfforddiant staff parhaus yn allweddol, a byddwn yn buddsoddi amser, egni ac adnoddau yn y maes hwn dros y pum mlynedd nesaf.

AMCAN	CAM GWEITHREDU
Darparu cyfleoedd dysgu i oedolion trwy'r Grant Dysgu Cymunedol	<ul style="list-style-type: none"> • Gweinyddu'r grant Addysg Gymunedol Oedolion a ddarperir trwy Llywodraeth Cymru a chydweithio gyda darparwyr a phartneriaid drwy'r Bartneriaeth Dysgu Cymunedol Gwynedd ac Ynys Mon i adnabod anghenion am gyrsiau yn lleol a datblygu partneriaethau lleol i gryfhau cyfleon dysgu i oedolion. • Cydweithio ar lefel cenedlaethol a rhanbarthol i ddatblygu a hyrwyddo cyfleoedd dysgu a denu oedolion nol i addysg bellach trwy gymryd rhan mewn digwyddiadau fel Gwyl Ddysgu Gogledd Cymru.
Sicrhau fod cyfleoedd, cymorth a chefnogaeth digidol	<ul style="list-style-type: none"> • Darparu modd i ddefnyddwyr gael cymorth arbenigol ychwanegol trwy neilltuo amser yn y sesiynau Cymorth Digidol 1:1 yn y llyfrgelloedd sydd ar

<p>ar gael i ddefnyddwyr</p>	<p>agor 20 awr a rhagor (9 Llyfrgell) yn ogystal a chynnig ymweliadau cartref/galwad ffon/rhithiol i'r rhai hynny sy'n methu ymweld a'u llyfrgell.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sicrhau ein bod yn gweithio gyda phartneriaid a rhanddeiliaid allweddol i sicrhau fod gan staff y sgiliau a'r wybodaeth ddiweddaraf i gefnogi defnyddwyr yn ddigidol • Datblygu sesiynau a modiwlau dysgu ein hunain trwy'r Swyddog Digidol a Dysgu i sicrhau fod sgiliau a gwybodaeth y tim staff yn cael ei gadw'n gyfredol • Cynnal hwb VR yn Llyfrgelloedd Caernarfon a Phenygroes a gweithio gyda phartneriaid a rhanddeiliaid i gynnal sesiynau i bobl ifanc • Datblygu tudalen flaen cyfrifiaduron cyhoeddus er mwyn pwyntio defnyddwyr at ffynonellau gwybodaeth ddibynadwy dan wahanol feysydd allweddol • Datblygu sesiynau Clybiau Codio a Lego yn y llyfrgelloedd mwyaf a gweithio gyda phartneriaid allweddol i uchafu cyfleoedd gwirfoddoli.
<p>Sicrhau fod offer TG a chyfleusterau digidol addas ar gael yn ein Llyfrgelloedd</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gwella'r ddarpariaeth cyfrifiaduron cyhoeddus ym mhob un Llyfrgell a wi-fi am ddim ym mhob un Llyfrgell yn ystod oriau agor y Llyfrgell • Adnabod bylchau a chreu mwy o bwyntiau USB yn y llyfrgelloedd lle bo hynny'n bosib. • Darparu argraffu di-wifr ym mhob llyfrgell • Darparu peiriant cerdyn/contactless fel dull talu yn Llyfrgelloedd Caernarfon a Bangor ac edrych i ymestyn y ddarpariaeth i lyfrgelloedd eraill yn ôl y galw. • Cymryd rhan flaenllaw yn y broses o dendro ar gyfer LMS (system rheoli llyfrgelloedd) newydd i Gymru a chydweithio fel rhan o Gonsortium Llyfrgelloedd Gogledd Cymru i arwain ar y cynnig o greu LMS Cymru, yn cynnwys gwneud cais i Gwynedd fod yn Awdurdod Arweiniol a fydd hefyd yn gwneud y gwaith caffael ar ran awdurdodau Llyfrgell Cymru.
<p>Darparu e-adnoddau ac adnoddau digidol o'r radd flaenaf</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sicrhau fod mynediad at e-adnoddau yn cynnwys e-lyfrau, e-lyfrau llafar, e-gylchgronau yn Gymraeg a Saesneg i oedolion a phlant, a chydweithio gyda phartneriaid a rhanddeiliaid i sicrhau fod adnoddau digidol ar gael yn Gymraeg i lyfrgelloedd. • Sicrhau mynediad am ddim at wefannau hel achau arlein • Cydweithio gyda Casgliad y Werin i adnabod cynnwys i'r wefan, gan hyfforddi staff y gwasanaeth i allu gwneud hyn ac ychwanegu lluniau a chynnwys digidol sy'n cyd-fynd a'r amcanion strategol. • Cydweithio gyda BFI ar y cynllun Replay sef gwasanaeth darparu cynnwys fideo o'r Archif trwy Lyfrgelloedd yn unig.
<p>Hyrwyddo Gwasanaethau Llyfrgell</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cynnal swydd Swyddog Digidol a Dysgu llawn amser er mwyn cynnal cyfrifon cyfryngau cymdeithasol Llyfrgelloedd Gwynedd yn cynnwys facebook, twitter, Instagram a Tik Tok